

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 4 (1983) 1996 m. vasario mėn. 6 d.

Eina 40 Metus.

Melbourne

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMAS

Lietuvos Taryba Vilniuje skelbia Lietuvos nepriklausomybę 1918 m. vasario 16 d. - Nors tarptautinė būklė buvo dar labai miglota. Lietuvos ateitis labai neaiški, Lietuvos Taryba, susirinkusi 1918 m. vasario 16 d. posėdžiui Vilniuje, ryžosi pasirašyti Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo aktą, kuris tapo kertiniu akmeniu nepriklausomai Lietuvos valstybei. Aktą pasirašė visi (20) Lietuvos Tarybos nariai. Žygis buvo labai pavojingas, niekas nežinojo, kaip vokiečiai jį reaguos. Tarybos nariai rizikavo būti suimti. Laimei, vokiečiai turėjo daug savų rūpesčių ir represijų šį kartą nesigriebė. Tame pat Tarybos posėdy pačios Lietuvos Tarybos vardas buvo pakeistas į Lietuvos Valstybės Tarybą, priimtas Lietuvos valstybės ženklas - Vytis, Vėliava (geltona, žalia, raudona) ir Tautos Himnas.

Lietuvos Nepriklausomybės Paskelbimo Aktas

Lietuvos Valstybės Tarybai skaito dr. Jonas Basanavičius. Pirmoje eilėje kairėje pusėje (sėdi): Jurgis Saulys, Stasys Narutavičius, kun. Kazimieras Saulys; dešinėje (sėdi): kun. Vladas Mironas, Petras Klimas, Antanas Smetona, kun. Justinas Staugaitis, Jonas Vileišis; antroje eilėje (stovi iš kairės į dešinę): Kazimieras Bizauskas, Donatas Malinauskas, Jonas Vailokaitis, kun. Alfonsas Petrusis, Saliamonas Banaitis, Pranas Dovydaitis, Aleksandras Stulginskis, Jokūbas Šernas, Jonas Smilgevičius, Mykolas Biržiška, Steponas Kairys. P. Kalpoko paveikslas

Vasario 16-tosios šventė

Prieš 78 metus Vasario 16-tąją dieną Vilniuje Lietuvos Taryba vienbalsiai paskelbė Lietuvos Nepriklausomybės Aktą. Nors tą dieną Vilniuje buvo šalta žiemos diena ir griežta Lietuvai nedraugiinga kaizerinė Vokietijos okupacija, bet žmonių širdyse prasidėjo tikras pavasaris, nes išsipildė per 120 metų saugota laisvės viltis.

Mūsų tėvai su tautos prisikėlimo apaštalais, aušrininkais, varpininkais ir knygnešiais paruošė dirvą laisvės sėklai, o savanoriai kūrėjai kovos laukuose patvirtino Vasario 16-tosios Aktą. Paskelbus Lietuvos nepriklausomybę laisvė dar pati į mūsų kraštą neatėjo. Iš rytų į Lietuvą veržėsi alkanos mongolų ordos. Iš pietų grąšino lenkų legionai, neva tai norėdami numalšinti „muzikų maištą“. Iš vakarųėjo bermontininkai, norėdami plėšikauti kaip Kryžievių ainiams buvo įprasta, todėl lietuviai turėjo burtis į savo kariuomenės pulkus, kad apginti tautos laisvę.

Mūsų Nepriklausomybės kovų

Rašo Albinas Pocius

žygiai ne kreida įrašyti skelbimų lentoje, bet kraujo ir gyvybės auka paženklinoti kovų laukuose ir aukso raidėmis įrašyti į Lietuvos prisikėlimo istoriją. Jų pergalingų žygių net ir okupantai negalėjo išbraukti iš istorijos lapų, nes aukos ir kraujo žymė lieka amžinai.

Visose Nepriklausomybės kovose Lietuvos kariuomenė buvo skaičiumi mažesnė už visus mūsų priešus, bet pergalę nulėmė ne skaičiai, bet drąsa ir pasiryžimas laimėti ir pasiaukojimas savo tautai. Priešų kariaiėjo politrukų varomi svetimų žemių užgrobti, o Lietuvos kariai gynė savo tėviškės sodybas nuo svetimų grobikų, todėl jie visur laimėjo.

Lietuvių tauta yra kovojanti tauta. Kiekviena generacija turėjo kovoti už savo tautos egzistenciją. Mes galime pasidžiaugti, kad kiekviena generacija pilnai atliko savo pareigas. Dabar atėjo mūsų eilė parodyti ko mes esame verti,

parodant mūsų tautos draugams ir mūsų tautos priešams, kad mes laisva valia niekada neatsizadėsime Vasario 16 d. Akto nutarimų.

Vasario 16-toji tai mūsų didžioji valstybinė šventė. Ši diena mums šventa ir neatšaukiama. Ją mums padovanojo Akto signatarai ir virš pusės milijono tautos kankinių, kurie mirė kankinių mirtimi Rainių miškelyje, Pravieniškėse, prie Cervenės ir Sibiro tremtyje. Jų ant Tėvynės aukuro sudėtos milžiniškos kraujo aukos, mums neleidia išsižadėti Vasario 16-tosios Akto ir įpareigoja vykdyti tautos kankinių mums paliktą jų nebaigtos kovos testamentą.

Nuo karaliaus Mindaugo laikų, per 750 metų subrendusio valstybinio darbo supratimo ir mūsų tautos kūrybinio genijaus dėka, jauna Lietuvos valstybė per 22 laisvo gyvenimo metus atsistatė iš Pirmojo pasaulinio karo griuvėsių. Ji pasipuošė naujais mokyklų rūmais, ligoninėmis ir plentais. Pamažu kilo pramonė ir prekyba.

Skleisti gailėstingumą

Vilniaus arkivyskupas Audrys Juozas Bačkis paragino skleisti gailėstingumą ir puoselėti „žmoniškumą, broliškumą, širdies jautrumą ir švelnumą“. Sakydamas pamokslą per šv. Mišias, kurias jis Aušros Vartų Gailėstingumo Motinos šventės proga drauge su kardinolu Vincentu Sladkevičiumi ir kitais Lietuvos vyskupais aukojo prie Aušros Vartų Gailėstingumo Motinos paveikslu, arkivyskupas pabrėžė, kad gailėstingumo šiandien labiausiai reikia asmeniniuose santykiuose, šeimose ir visuomeniniame gyvenime.

Arkivyskupo žodžiais, turėtume „pasinerti ugningoje gailėstingos meilės versmėje“, nes „tas, kas susilies su gailėstingąja Dievo meile, su Jo gailėstingumu, pasikeis savo vidumi ir pamils artimą“. Toliau jis pastebėjo, kad meilė niekada nėra vienos krypties. „Dovanodami meilę bei gailėstingumą, šias dovanas patiriame ir mes patys“, - sakė jis.

Kalbėdamas apie Gailėstingumo Motiną Mariją, arkivyskupas A.J. Bačkis, be kita ko, pabrėžė, kad „niekas taip artimai, kaip Nukryžiuotojo Motina, nepatyrė Kryžiaus paslapties“. „Marija, stovėdama po kryžiumi ir savąją auką aukodama kartu su Sūnaus auka, geriausiai suprato, kiek kainavo Dievo gailėstingumas“, - sakė Vilniaus arkivyskupas. Marija, jo žodžiais, „tapo gailėstingąja Dievo meilės dalininkė“. Todėl jai itin tinkamas Gailėstingumo Motinos vardas, nes „ji nieko kito netrokšta, kaip tikrai priartinti prie žmonių Sūnaus meilę“.

Katalikų Bažnyčia Lietuvoje

Lietuva įėjo į Tautų Sąjungą kaip pilnavertis narys laisvųjų Europos tautų šeimoje.

Dėja mūsų laisvės gražus gyvenimas tada buvo neilgas. 1939 m. rugpjūčio 23 d. gėdingo ir nešvaraus kriminalinio susitarimo tarp Hitlerio ir Stalino pasekmėje, mes buvome parduoti sovietiniams vergų pirkliais. Tas mūsų gražus laisvės dienų gyvenimas lyg kokiai piktai burtininkei, Maskvos raganai smurto durklu pamojus, pradingo kaip gražus mirasas, nes koriko Muravjovo ainiai vėl užplūdo mūsų kraštą nešdami skurdą ir vergiją.

Nors daug tada kraujo nutekėjo Nemunu į Baltijos jūrą, bet Lietuva liko gyva. Sovietinis okupantas teroru ir masiniais trėmimais į Sibiro mirties stovyklas, norėjo priversti Lietuvius tautą nusilenkti prieš Kremliaus stabus, tačiau lietuvių tauta išliko tvirta ir vieninga. 1990 m. kovo 11 d. ji vėl paskelbė atstatanti Lietuvos valstybę ir parodė visam pasauliui, kad lietuvių tauta tebėra gyva ir nesiruošia mirti.

Jau šeši metai kaip Lietuvos valstybė vėl yra laisva ir nepriklausoma, bet tą džiaugsmą dar vis temdo pikti mūsų kaimynai, kurie vis dar svajoja vėl užgrobti Vilnių, o kiti norėtų vėl nukelti savo bankrutavusios imperijos sienas prie mūsų Gintarinės Baltijos krantų. Mes turime suprasti, kad kol Rusija valdys Karaliaučiaus arba Maž. Lietuvos kraštą,

(Nukelta į 3-čią psl.)

Liga, kuriai gydyti prireiks astronominių sumų

Ta liga - bankų krizė. O ją turėtų įveikti šiomis dienomis nuolat linksniuojamas valstas - bankų sanavimas

1995 m. gruodžio 29 d. Seimas priėmė įstatymą dėl Lietuvos akcinio inovacinio ir „Litimpeks“ bankų, kuriuo atnaujinama jų veikla. Įstatyme parašyta, kad Lietuvos bankas ir Vyriausybė šiuos bankus sanuoja, kad fizinių ir juridinių asmenų indėliai nebus prarasti ir už tai valstybė garantuoja savo turtu.

1996 m. sausio 3 d. Vyriausybės ir Lietuvos banko nutarimu sudaryta darbo grupė (vadovaujama premjero), kuri turės parengti planą dėl keturių bankų - „Aurabanko“, Lietuvos akcinio inovacinio, „Litimpeks“ ir Vakarų - veiklos atnaujinimo.

Iš kur šioms bankams gydyti bus paimti pinigai? Kiek jų reikės? Ar įmanoma iš viso prikelti šiuos bankus feniksus iš pelenų?

Apie tai kalbėta su ekonomikos profesoriumi Kęstučiu Glavecku ir Seimo pirmininko pavaduotoju profesoriumi Aloyzu Sakalu.

„Taip sugriuvusių (ar sugriautų) bankų niekas niekada neišgydo“, - mano profesorius Kęstutis Glaveckas.

Kaip mums, paprastiesiems mokesčių mokėtojams, šių bankų gydymas atsilies? Ar tai kirs per mūsų kišenes?

Ir nebūnant ekonomistų aišku, kad kirs. Niekas iš nieko neatsiranda. Tas sanavimas bus ne vienkartinis gydymas. O apskritai tų bankų išgydyti jau nepavyks. Tuo neabejoju. Šitai sugriuvusių (gal sugriautų?) bankų niekas niekada neišgydė. Juos paprastai kaip nors pertvarko.

Paašikinkite paprastai to šiomis dienomis nuolat linksniuojamo termino „sanavimas“ esmę.

Bandytas sanuoti - tai bandymas išlaikyti nesėkmę patyrusio banko prisiimtus įsipareigojimus: klientams, valstybei, visuomenei. Teisingiau - bandymas viską sušvelninti ir funkcijas perduoti kitiems sveikesniems ar naujai susikūrusiems bankams.

Iš kur valstybė tam sanavimui gaus pinigų? Iš mūsų spaus?

Tie pinigai į bankus ateis tik persikirstymo būdu. Vienas būdas - didinti vidaus skolas, leidžiant obligacijas, antras - didinti mokesčius ir biudžeto deficitą, trečias - užsienio paskolas. Tas trečias būdas, kitaip sakant, vadintųsi - parsiduoti kokiam nors valstybei ar finansų institucijai. Tiems, kurie duos pinigų. Ir čia bus

Valentina Zinkevičienė

taip: tie, kurie skolins, skolins ne tik su sąlyga, kad pinigai bus gražinti, bet ir su reikalvimu pakeisti ūkio tvarką ir valstybės įsipareigojimus.

Kaip tai pakeisti?

Ogi pakeisti pagl tuos principus, kuriuos skolintojas įsivaizduoja. Jei Pasaulio bankas skolins pinigus, jis ir pasakys, kokia turi būti tvarka.

Kaip bankų sanavimas gali atsiliiepti biudžetui?

Jis deformuosis dėl to, kad, sutrikus įplaukoms, pasikeis pajamos. Ypač pirmąjį ketvirtį. Juk šie bankai, kuriuos dabar reikia gydyti, turėjo didžiulę įtaką finansų, kreditų, palūkanų rinkai ir biudžetui, ir žmonės dėl to kentės.

Kaip manote, kiek milijonų reikės bankų sveikatai pataisyti?

Sunku pasakyti. Priklauso nuo to, per kiek laiko bus nuspręsta tai padaryti. Jei būtų užsibrėžtas tikslas, kad tų bankų įsipareigojimus reikia įvykdyti iki balandžio ar gegužės mėnesių, tai sumos turės būti šimtai milijonų litų: nuo 4 iki 7 šimtų. Bet paprastai sanavimas - ilgas procesas.

Kalbėdami apie bankų sistemos atkūrimą, vieni gali minėti vienus skaičius, kiti kitus. Bet principinis klausimas ne šis. Daug svarbiau gražinti pasitikėjimą bankais. Otam reikės 2-3 metų. Per tą laiką iš bankų bus išimta daug pinigų ir jie iškeliaus arba į užsienį, arba atsidurs kojine. Dėl to Lietuvoje nuolat truks pinigų ir bankams, ir investicijoms. Gali sustoti visa ekonomikos reforma.

Mes turime apie 700 mln.

dolerių valiutos atsargas. Ar nereikės gaivinant bankus pajudinti ir jų?

Sprendžiant iš Seimui dabar pateiktų dokumentų (pataisymų Lietuvos valstybinio ir komercinių bankų įstatymuose), nematyti, kad Vyriausybė ar Seimas leis paliesti tuos pinigus, kuriais yra garantuotas mūsų lito pastovumas. Nors įstatymuose apie tai neužsimenama, bet tai dar nereiškia, kad taip negali būti daroma. Štai galiu pateikti tokį pavyzdį. Lietuvos centrinis bankas iš principo negali pirkti valstybės obligacijų, tai uždrausta daryti. Bet jis tas obligacijas perka. Tad neturime garantijų, kad, susidarius vienoms ar kitoms aplinkybėms, nebus judinamos atsargos. Kaip matome, Vyriausybė, centrinis bankas ne visada laikosi įstatymų.

„Kad ir kiek pinigų prireiktų jie bus paimti iš paprastų mokesčių mokėtojų“, - tvirtina Seimo narys Aloyzas Sakalas

Kokios sumos reikės patyrusiems krizę bankams prikelti?

Negalėčiau šito pasakyti konkrečiai. Bet yra įvairių vertinimų. Tarkim, Lietuvos banko valdybos pirmininkas K. Patkevičius mano, kad tam reikėtų daugiau kaip milijardo litų. Kad ir kokia ta suma būtų, ji bus paimta iš paprastų mokesčių mokėtojų. Galima, žinoma, skolintis. Bet tai yra tas pats. Paskolas reikės gražinti.

Ar tie bankai iš viso

prikeliami?

Manau, kad iš esmės taip. Smūgis suduotas, bet jie dar gali atsigausti.

Patyrusių krizę bankų klientai sąskaitas permeta į kitus ir vargu ar grįš argal, jei šitie bankai ir atnaujins savo veiklą. Ką reiškia komerciniam bankui prarasti klientus?

Tai reiškia, kad tokiam bankui reikalingos gelbėjimo sumos padidės. Todėl viską įvertinę ir gauname astronomines sumas, kurias „mini LB valdybos pirmininkas. Bet gal ir gerai, kad komercinius bankus kai kurie klientai su sąskaitomis negrįš. Manau, kad valstybinių įstaigų sąskaitos neturėtų būti komerciniuose bankuose. Tada ir valstybei nebūtų problemos, gelbėti banką ar ne. Tai būtų privatus reikalas. Valstybei reikėtų rūpintis tik tais bankais, kuriuose ji turi kontrolinį akcijų paketą. Dabar, kaip žinome, yra trys tokie bankai - Taupomasis, Žemės ūkio ir Valstybinis komercinis. Šitie bankai būtų absoliučiai patikimi, nes jų garantas - valstybė. O dabar, kai valstybė savo biudžetu gelbsti privačius bankus, tai yra nenormalu.

1996 metų biudžete jau užplanuota 600 mln. litų „skylė“. O kaip bankų sanavimas atsilies biudžetui?

Sanavimui bus imama iš biudžeto. Arba bus papildomai į apyvartą išleista pinigų. Viso to atsakas - infliacija. Tad indėlininkas, atgavęs savo pinigų, pamatys, kad viskas pabrango...

„L.A.“

Sausių pensininkai dėl bankų krizės gali likti be pensijų

Gintautas Cibas

Anksčiau draudėjai per pirmąsias dešimt mėnesio dienų „Sodrai“ pervesdavo apie 72 mln. litų, o dabar Socialinio draudimo fondo valdybos sąskaitoje yra tik 43 mln. litų. Norint pradėti mokėti pensijas, reikia 56,8 mln. litų.

„Aurabanke“ įšaldyta „Sodros“ 20,9 mln. litų ir apie 5 mln. litų liko Lietuvos akciniame inovaciniame ir „Litimpeks“ bankuose. Dar prieš mėnesį „Sodros“ sąskaitoje „Aurabanke“ buvo tik 10 mln. litų.

„Į mūsų sąskaitą „Aurabanke“, kurio veikla apribota, kai kurios įmonės iki šiol perveda pinigus, bet mes jų pasiimti negalime“, - sakė V. Kunca.

„Sodros“ vadovai jau seniai prašo uždaryti jų sąskaitą šiame banke, bet jos niekas neuždaro.

Šalies bendrovės ir įstaigos „Sodrai“ skolingos 378,6 mln. litų, Lietuvos biudžetas - 60 mln. litų. Iš valstybės biudžeto mokamos valstybinės pensijos tremtiniais, politiniams kaliniams ir nukentėjusiems asmenims. Kas

mėnesį šioms pensijoms išmokėti „Sodrai“ iš valstybės biudžeto turi būti pervedama po 25 mln. litų.

Socialinio draudimo fondo valdyba yra nutarusi pirmiausia išmokėti pensijas nedirbantiems pensininkams ir invalidams. Buvo nutarta nemokėti valstybinių pensijų, jeigu iš biudžeto „Sodrai“ nebus pervedtos lėšos, bet V. Kunca kol kas nedrįsta vykdyti šio nutarimo.

Šiuo metu „Sodra“ valstybines pensijas moka iš savo lėšų.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos sekretorius Vytautas Žiūkas teigė, jog pensijos didinamos greičiau, negu didinamas vidutinis darbo užmokestis šalyje.

Pasak ministerijos sekretoriaus, artėjant rinkimams į Lietuvos Seimą, iš jų nuolat reikalaujama didinti pensijas, bet nenurodoma, iš kokių lėšų tai reikia padaryti.

Valdančiosios LDDP lyderio A. Slezevičiaus Vyriausybė nutarimus didinti pensijas priima nesitardama su Socialinio draudimo fondo valdyba.

„L.R.“

TEVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Edvardas Šidlauskas. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$35. Kituose kraštuose \$40. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

„Tėviškės Aidai“ yra vienintelis Australijos lietuvių katalikų laikraštis. Visi juos remkime. Iš anksto prisiųskime prenumeratos mokėstį, įrašykime „Tėviškės Aidus“ į savo Testamentą. Katalikiška spauda reikalinga visada!

Po komunistų nacionalistų laimėjimo dūmos rinkimuose, Jelcinas pakeitė savo politiką: iš aistringą reformatoriaus jis pasidarė pataikautoju savo oponentam. Jis atleido iš pareigų už.r.ministrą Kozyrevą ir į jo vietą paskyrė Jevgenij Primakovą, buvusį užsienio žvalgybos viršininką. Primakovas, vos perėmęs naujas pareigas, pareiškė, kad Rusija ateityje elgsis kaip pasaulinė galybė ir uoliai gins Rusijos interesus. Jis yra rusų imperijos atstatymo šalininkas.

Jelcinas nedelsdamas atleido savo tarnybos štabo viršininką S. Filatovą, pakeisdamas jį Čečėnijos karo šalininku N. Yagarovu, kuris nesimpatizuoja demokratinei santvarkai. Taip pat buvo pašalintas pirmasis ministrų pirmininko padėjėjas Anatoly Chubai, buvęs Rusijos finansų stabilizacijos programos viršininkas. Taip rusų ministrų kabinetas buvo visiškai išvalytas. Reformatorių jame nebeliko.

Reikia pridurti, kad Jelcinas įsakė paskutinį puolimą prieš čečėnų partizanų stengdamas patenkinti opoziciją, ypač Žirinovskį. Puolimas baigėsi negarbingai: du rusų elitinių karo dalinių puolimai buvo atmušti. Galų

RUSIJOJ NAUJI VĖJAI

Rašo dr. Jonas Kunca

gale duotas įsakymas sunaikinti Pervomayskoje miestelį su ten įsitvirtunusiais čečėnais ir rusų įkaitais. Bet ir šis planas nepavyko: čečėnei pralaužė apsupimą ir pabėgo į savo šalį nusivesdami gerą dalį įkaitų. Blogiausia, kad šita karinė akcija parodė rusų armijos neorganizuotumą ir kompetingumą. Su tokia armija Rusija negali pretenduoti būti pasauline galybe.

Jelcino padėtis yra tiek pablogėjęs, kad jis griebiasi kraštutinių priemonių kaip nors atstatyti savo prestižą ir gal kandidatuoti sekančiuose prezidento rinkimuose birželio mėnesi. Panašiai elgėsi Gorbačiovas, kai jam pradėjo slysti žemė iš po jo kojų: pašalino Szeverdnadžę, pasiuntė smogikus į Vilnių ir Rygą, kad sustabdytų ten laisvės procesą ir kartu S.Sajungos iširimą. Jau žinom, kuo tas baigėsi. Panašus likimas bene laukia ir p. Jelcino.

Deja, Rusijos vidaus įvykiai turi platų atgarsį visam pasaulij. Vakarai šiuo metu nežino kaip reaguoti į neigiamus pasikeitimus

Rusijoje. Viena aišku, kad jie vengs aštresnių susikirtimų su Maskva, kaip galima spręsti iš Vašingtono labai santūrios laikysenos. Vakaram rūpi ir nemaloni galimybė, kad Rusija gali paleisti rikon koncentruotą uraną. Branduolinės jėginės vartoja 4% uranų (U 235). Koncentruotas uranas turi apie 90% U 235. Iš jo lengva pagaminti atomines bombas ar raketas. Kad kaip nors sulaukyti rusus nuo tos pavojingos medžiagos pardavimo, JAV nupirko iš Maskvos 500 tonų koncentruoto urano už 12 bilijonų dolerių. Bet Rusija jo turi daug daugiau ir dar vis gamina. Baigiamas paruošti susitarimas, pagal kurį Rusija aprūpintų Europos tyrinėjimų reaktorius su koncentruotu uranu. JAV protestavo dėl to Maskvoj ir Europoj, bet, atrodo, nerado atgarsio.

Ar Jelcinas, nežiūrind silpnos sveikatos ir prestižo stokos,

kandidatuos prezidento rinkimuose ar ne, ar jis būtų vėl išrinktas ar ne, Rusų Federacijos vidaus ir užsienio politika bus pasikeitusi. Reformos bus sulėtintos arba nutrauktos. Santykiai su Vakarais atšals, o gal bus prieita ir prie rimtesnių konfliktų.

Daug priklausys ir nuo Vakarų laikysenos. Subtili, bet tvirta Vašingtono ir Europos laikysena atbaidytų Maskvą nuo ekspansinių mėginimų ir arogantiškos politikos nesiderinančios su bankrotavusios imperijos stoviu. Nuolaidumas ir pataikavimas greičiausiai rusų būtų supras tas kaip Vakarų silpnumas ir galėtų pažadinti Maskvos imperialistinius apetitus. Vienu ir antru atveju Lietuvai artinasi pavojingi laikai. Tokia padėtis paprastai suvienija žmones. Ar ji paskatins realiau galvoti ir veikti Vilniaus politikus, sunku pasakyti. Jiems, bent iki šiol, daugiau rūpi nelegaliai praturtėti ir išsilaukti „garbingose“ vietose.

Prancūzija nori gerinti ryšius su Rusija

Prancūzijos prezidentas J. Chiracas (viduryje) kalbasi su Rusijos vadovu B. Jelcinu (dešinėje) ir JAV viceprezidentu A. Gore'u. Reuter nuotr.

Prancūzijos prezidentas Jacques'as Chiracas nori, kad Prancūzija plėstų bendradarbiavimą su Rusija ir Jungtinėmis Amerikos Valstijomis. Apie tai jis kalbėjosi su Rusijos prezidentu Borisu Jelcinu ir JAV viceprezidentu Alu Gore'u, kurie į Paryžių atvyko dalyvauti buvusio Prancūzijos prezidento Francois Mitterand'o laidotuvsė.

J. Chiracas su B. Jelcinu susitarė, kad greitai darbą pradės dvišalė ekonomikos grupė, kuri pirmą kartą posėdžiaus šių metų vasario mėnesį Maskvoje Prancūzijos ministro pirmininko Alaino Juppė vizito metu. Kaip buvo pranešta, J. Chiracas siekia, kad Rusija dalyvautų šių metų

birželio 27-29 dienomis Lione vykšančiame pasaulio šalių vadovų susitikime.

Rusijos prezidentas B. Jelcinas kuris po širdies negalavimo pirmą kartą lankosi užsienyje, pabrėžė, kad jo šalis pasirengusi pasirašyti aktą dėl atominio ginklo bandymų uždraudimo.

A. Gore'as pažymėjo, kad JAV ir Prancūzijos bendradarbiavimas Bosnijoje „vaidina labai svarbų vaidmenį“. „Toks bendradarbiavimas yra visų problemų sprendimo pagrindas“, - pasakė A. Gore'as. J. Chiracas pažadėjo, kad šios problemos bus aptartos jo vizito metu.

„L.R.“

V. Žirinovskis rimtu konkurentu laiko tik B. Jelciną

Rusijos ultranacionalistų lyderis Vladimiras Žirinovskis šią savaitę pradėjo rinkimų kampaniją, atidavęs pagarbą Rusijos kariams ir pareiškęs, kad čečėnų sukilėlius reikia naikinti napalmu (sprogmenų rūšis).

Liberalų demokratų partija savo suvažiavime už V. Žirinovskio kandidatūrą Rusijos prezidento rinkimuose balsavo vieningai. Keli Sibiro regiono deputatai apkaltino V. Žirinovskį prievartos propagavimu ir „niekų tauškimu“.

Nors V. Žirinovskio partijos populiarumas Rusijoje nuo 1993 metų parlamento rinkimuose gerokai smuktelėjo, pernai Valstybės Dūmos rinkimuose liberalai demokratai laimėjo daugiau vietų, negu buvo tikėtasi.

V. Žirinovskis pareiškė, kad Rusijos komunistai, kaip ir kitos politinės jėgos, negali iškelti stipraus kandidato, todėl prezidento rinkimuose pagrindinis jo varžovas bus Borisas Jelcinas. „Kitiems kandidatams patariu: tegu nesinervina ir be reikalo nešvaisto pinigų“, - pasakė V. Žirinovskis.

Rusijos prezidentas B. Jelcinas, kurio populiarumas pastaruoju metu dar labiau smuktelėjo, ketina balotiruotis antrai kadencijai.

Tarp kitų kandidatų dažniausiai minimas komunistų lyderis Genadijus Ziuganovas, atsargos generolas Aleksandras Lebedis ir ekonomistas Grigorijus Javlinskis. Visų jų populiarumas dabar yra gerokai aukštesnis už V. Žirinovskio.

Liberalų demokratų lyderis teigia, kad jo galimybių neįvertino ir 1991 metų Rusijos prezidento rinkimuose. Iki tol niekam nežinomas politikas laimėjo netikėtai daug balsų (buvo trečias).

Dauguma piktų rusų, kurie, žlugus Sovietų Sąjungai, prarado

Rusijos ultranacionalistų lyderis V. Žirinovskis.

Reuter nuotr.

viską, džiūgauja, matydami, kai V. Žirinovskis spjauto, viešai muša ir tyčiojasi iš savo politinių oponentų. „Aš toks pat kaip jis“, - dažniausiai atsako rinkėjai, paklausti, kodėl balsavo už V. Žirinovskio partiją.

Pataikaudamas publikai, V. Žirinovskis pasakė liepsningą kalbą, kurioje rusus pavadino labiausiai pažeminta tauta pasaulyje. Jis kaltino ir demokratų, ir komunistų, kurie leido šalyje suvežti nusikalstamumui ir korupcijai. „Klaupiوسي prieš rusų karius, kurie išgelbėjo pasaulį ir civilizaciją nuo kracho“, - pasakė liberalų demokratų lyderis.

Kalbėdamas apie Čečėnijos konfliktą, V. Žirinovskis kreipėsi į B. Jelciną: „Jeigu per mėnesį nesustabdysite karo Čečėnijoje, sudegindami visas sukilėlių bazes napalmu, pralaimėsite rinkimus. Juos laimėsiu aš“.

Susitikime su rinkėjais V. Žirinovskis tradiciškai sugiedojo valstybės himną. Jis taip pat pažadėjo tapęs prezidentu atpiginti degtinę.

AP ir „Lietuvos ryto“ inf.

Vasario 16-tosios šventė

(Atkelta iš 1-mo psl.)

niekada tikros ramybės ir saugumo nebus, nes Lietuva yra iš abiejų pusių klastingų slavų apsupta ir jie norės visą laiką važinėti per mūsų Lietuvos teritoriją.

Šiais mūsų tautai pavojingais laikais, mes turime eiti išvien su savo tauta ir visais įmanomais būdais jai padėti, nežiūrind kokia partija ten parlamente vadovautų, jeigu mes pripažistame demokratijos principus. Šimtmečių bėgyje per Lietuvą daug okupantų perėjo. Kryžievių nešamas kraujo ir ugnies krikštas, Svedų žiaurūs karai. Napoleono, Rusijos carų ir Vokietijos kaizerio kariaunų žygiai.

Slapti Hitlerio su Stalinu susitarimai mus pasidalyti jau nuėjo į praeitį. Jie visi jau trūnija kapų gilumoje, o mūsų Lietuva tebėra gyva ir ji bus gyva amžinai.

Svėsdami šią didžiąją mūsų valstybės šventę, visi tvirtai tikėkime, kad Gerasis Dievas globos ir neapleis kryžių ir Rūpintojėlių krašto, Šventosios Lietuvos, prie Nemuno ir Baltijos krantų!

Kentėjimo išmintis yra gyvenimo išminties dalis... Tikrai Nukryžiuotojo mokykloje galime tikrai išmokyti kentėti, nešioti skausmą kaip vainiką (Nijolė Sadūnaitė)

Č. Jursėnas: rinkimai įvyks metų pabaigoje

Seimo pirmininkas Česlovas Jursėnas įsitikinęs, kad Seimo rinkimai įvyks, kaip ir numatyta pagal Konstituciją - tarp rugsėjo 25 ir spalio 25. „Aš į tai orientuojuosi“, - sakė Seimo pirmininkas susitikime su žurnalistais.

Kartu jis neatmetė galimybės, kad dabar pradėjus pirmalaikių rinkimų surengimo procesą, jie galėtų įvykti birželio - liepos mėnesį.

Paklaustas apie LDDP galimybes būsimois Seimo rinkimuose, Č. Jursėnas sakė, kad „galimybių turime ir stengiamės dirbti, kad jų būtų daugiau“.

Parlamento vadovas, lygindamas 1991-ųjų sausio įvykius bei dabartinį dviejų bankų sustabdymą, kalbėjo, kad vienokių ar kitokių išmėginimų akivaizdoje Lietuva sugeba susitelkti ir „nustumti į šoną“ nesutarimus. Kaip

to pavyzdį Č. Jursėnas paminėjo gruodžio pabaigoje bendru sutarimu Seimo priimtus nutarimus dėl neatidėliotinių priemonių bankininkystės problemoms spręsti.

Č. Jursėnas pabrėžė, kad 1991-ųjų išbandymus tuometinė šalies vadovybė garbingai išlaikė, ir patikino, kad tokių išbandymų akivaizdoje dabartinė šalies vadovybė elgtųsi taip pat.

Dabar svarbiausia, sakė Seimo pirmininkas, parengti ir įgyvendinti priemones, kaip išbristi iš nemalonių situacijų. Kartu, sakė Č. Jursėnas, reikia aiškintis, dėl kokių priežasčių Lietuva joje atsidūrė.

Neatmesdamas kitų galimų kaltininkų Č. Jursėnas mano, kad kalčiausia yra netikusi komercinių bankų veikla išduodant paskolas.

„L.R.“

Demonstracija reikalavo demilitarizuoti Karaliaučių

1995 lapkričio 30 d. Vilniuje Nepriklausomybės aukštėje prie Lietuvos Seimo įvyko protesto demonstracija, reikalaujanti konkrečių veiksnių, pradedant Karaliaučiaus demilitarizavimą. Svarbiausi demonstracijos dalyvių reikalavimai buvo tokie: „Mes reikalaujame sušaukti aukščiausio lygio tarptautinę Taikos konferenciją, kurioje būtų apibrėžtas naujas Rytų Prūsijos (Mažosios Lietuvos) krašto statusas. Mes reikalaujame artimiausiu metu surasti būdą demilitarizuoti šį kraštą, keliantį grėsmę saugumui“.

Sia demonstracija buvo paminėta 1918 m. lapkričio 30 d. Tilžėje pasirašyto akto sukaktis. Šiuo aktu

Mažosios Lietuvos Tautinė taryba reikalavo Mažąją Lietuvą prijungti prie Didžiosios Lietuvos.

Demonstracijoje kalbėjo Nepriklausomybės Partijos pirmininkas Valentinas Šapalas, Politinių Kalinių Partijos pirmininkas Zigmas Medeneckas ir buvęs politinis kalinys Petras Cidzikas akcentavo, kad nei Lietuvos prezidentas, nei Seimas, nei vyriausybė nesirūpina Mažosios Lietuvos problemomis.

Buvo perskaitytas kreipimosi „Į Lietuvos žmones“ projektas bei rezoliucija „Dėl okupuotos Mažosios Lietuvos (Kaliningrado srities) padėties“. Demonstraciją organizavo Nepriklausomybės Partija ir Mažosios Lietuvos Dvasinio Atgimimo Fondas

„Sandara“

Seimas padidino pensijas

Prezidentas pasiūlė ir Seimas nutarė 2 kartus padidinti 1991 metų sausio 13-ąją žuvusiųjų našlių ir našlaičių pensijas. Apie 60 žmonių, įsigaliojus įstatymui gaus 180 litų (45USD) pensijas. Tačiau našlės, kurios sukurs naują šeimą, šios pensijos neteks. Pasak Prezidento patarėjos, antrą kartą ištekęsios žuvusiųjų našlės, „tam tikra prasme išduoda žuvusiųjų atminimą“.

Seimas patvirtino Prezidento dekretą, kuriuo numatoma kasmet skirti 35 I laipsnio ir 90 II laipsnio pensijų. Už šią pataisą balsavo daugiausia LDDP nariai. I laipsnio pensija - 90 USD - šiuo metu gauna 164 asmenys, II- 45USD - 1589 asmenys.

Prezidentas savo dekretu pateikė Seimui svarstyti Lietuvos banko valdytojo atlyginimą. Prezidentas siūlo banko valdytojui mokėti 6500 litų (1625 USD) atlyginimą. Seimo narys Julius Veselka siūlė banko valdytojui mokėti apie 2000 litų atlyginimą, nes dabartinis Lietuvos banko valdytojas Kazys Ratkevičius neatlieka savo pareigų. Prezidento pasiūlymą rėmė LDDP frakcijos nariai. Lietuvos banko valdytojo atlyginimo svarstymas atidėtas.

Druskininkiečiai išleis laisvės gynėjų prisiminimus

Penktosioms Sausio 13-osios įvykių metinėms Druskininkų leidykla „Vija“ rengia leidinį „Aukos diena“, kur surinkti televiziją ir Parlamentą gynusių druskininkiečių prisiminimai, eilėraščiai, nuotraukos, dailininkės Juzefos Bagdonienės kūriniai, Druskininkų vaikų dailės galerijos ir lopšelio darželio „Žibutė“ vaikų piešiniai. Knygos sudarytoja Sausio 13-osios brolijos Druskininkų skyriaus pirmininkė Izabelė Navarackienė apgailestavo, kad neaiškiais aplinkybėmis dingo visų tomis atmintinomis dienomis važiuosiu į Vilnių druskininkiečių sąrašai - išliko tik 200 gynėjų pavardės, nors jų buvo gerokai daugiau. Devyni kurorto gyventojai, išgyvenę košmarišką naktį prie TV bokšto, jau iškeliavo Anapilin, bet knygoje bus ir jų prisiminimai. „Vija“ knygą „Aukos diena“ ketina išleisti tūkstančio egzempliorių tiražu. Jos leidimą finansškai parėmė Atviros Lietuvos fondas.

Romas Kvietkevičius - „L.A.“

TRUMPAI

Dar neseniai buvusi ties bankroto riba akcinė bendrovė „Juodupės“ „Nemunas“ savo audinius jau eksportuoja į JAV, Angliją, Vokietiją, Portugaliją, po truputį gražina skolas. Per mėnesį bendrovėje išaudžiama 20 tūkst. m. Lietuvoje naudingų audinių. JAV firmos „Gabrella“ užsakymu bus audžiami audiniai, kuriuose yra daugiau lino pluošto. Europos firmos užsako vilnonius audinius su 10% sintetinio pluošto. Bendrovė pradeda naudoti žaliavą, kurią gauna iš Australijos ir Naujosios Zelandijos. Vilna, kuri gaunama iš šių šalių yra geresnė ir šiek tiek pigesnė už rusišką, bet to, už ją galima atsiskaityti po 4-5 mėnesių.

Dėl Lietuvos Akcinio Inovacinio Banko (LAIB) katastrofos be atlyginimų ir be pensijų liko tūkstančiai žmonių. Tuo tarpu Seime, pinigai buvo išmokėti kaip tik prieš savaitę. Gruodžio 15 d. Seimo sąskaita visa buvo perkelta iš LAIB į Lietuvos valstybinį Komercinį Banką.

Žurnalistų paklausta, iš kur žinojo apie gresiančią nelaimę, buhalterė pasakė, kad ją įspėjo nuojauta. Prieš savaitę Seime buvo klausiami kiek kainuoja informacija apie banko žlugimą, kol ji dar nėra oficialiai paskelbta. Pasak žurnalistų, Seimo nariai tai galėtų sužinoti savo buhalterijoje.

Konservatoriai ir krikščionys demokratai parėmė ir Prezidentui pateikė komercinių bankų įstatymo pataisų projektą. Šios pataisos leistų

dideliems ir patikimiems Europos Sąjungos bankams steigti savo filialus Lietuvoje.

Tai šių dviejų pagrindinių opozicinių partijų vadovai siūlė susitikę su Prezidentu, kad užsienio bankų veikla Lietuvoje padėtų greičiau atkurti įmonių ir piliečių pasitikėjimą bankais ir valstybės institucijomis, skatintų tarptautinę prekybą ir investicijas.

Opozicijos atstovė spaudai pažymi, kad Prezidentas susitikime sutiko su šiais siūlymais ir žadėjo skubos tvarka pateikti Seimui svarstyti tokias įstatymo pataisas.

Lietuvos pilietybės atsisakė 33 asmenys. Prezidentas A. Brazauskas patenkino 33 asmenų Lietuvos pilietybės atsisakymo prašymus.

Prezidentūros paskelbtame dekretu minimos daugiausia rusiškos pavardės, tačiau tarp atsisakiusių Lietuvos pilietybės yra ir lietuviškų, vokiškų bei latviškų pavardžių. Pilietybės atsisakymo motyvai dekretu nenurodomi.

Tarptautinė bendruomenė įsipareigojo finansiškai paremti palestiniečių ekonomiką. 50-ties pasaulio valstybių atstovai paskelbė ketinimą suteikti palestiniečių savivaldos tarybai 865 milijonus dolerių iki 97 metų kovo mėnesio. Su ankščiau paskelbtais finansinės paramos ketinimais, palestiniečių valdžia jau laimėjo pasaulio paramos už milijardą, 365 milijonus dolerių.

Mokslininkas gyvena dviejuose pasauliuose

Linus Kontrimas

Vilniuje, Lietuvos mokslų akademijoje, įvyko gamtos mokslų daktaro, Lietuvos katalikų mokslo akademijos vicepirmininko, Sv.Kazimiero bažnyčios rektoriaus Jono Borutos susitikimas ir diskusija su visuomene tema „Religija mokslininko pasaulėžiūroje“. J.Boruta savo pranešime pateikė pavyzdžių iš Amerikoje atliktų sociologinių tyrimų apie įvairių sričių mokslininkų santykį su religija, apžvelgė mokslo ir religijos santykių evoliuciją nuo 16-17 a.

Susitikimo pradžioje LKMA viceprezidentas pažymėjo, kad tiek intelektualui, tiek eiliniam žmogui svarbu yra harmonija tarp jo vertybinių nuostatų ir realybės. Religinis apsisprendimas susijęs su pasitikėjimu tam tikromis vertybėmis. Realybę tiriantys gamtos mokslai nuo 16-17 a. iki šių dienų padarė labai didelę pažangą,

tad daugelis mokslininkų, filosofų ėmė teigti, jog ši pažanga išmuš religijos pagrindus. J.Boruta sakė, kad taip neatsitiko. Jis pateikė duomenų iš sociologinių tyrimų, atliktų Amerikoje, šalyje, kurioje, anot J.Borutos „konfliktas tarp mokslo ir religijos nebuvo toks stiprus, kaip sekuliarizuotoje ir liberalioje Europoje“. Šie duomenys parodė, jog kaip tik tiksliau mokslų atstovai yra religingesni nei kitų. J.Boruta teigė, kad jei mokslas tikrai prieštarautų religijai, tai pirmiausia tiksliau mokslų mokslininkai būtų prieš ją nusitikę. Tokiai išvadai prieštaraujantys tikina, kad tiksliausių mokslų atstovų tyrinėjimo objektas esąs yra atitrūkęs nuo religijos. J.Boruta pabrėžė, kad mokslininkas turi gyventi dviejuose pasauliuose: realiame ir tyrinėjamos srities. „Kuo daugiau mokslininkas pasineria į vieną, tuo daugiau atitrūksta nuo kito. Bendravimas su kolegomis mokslininkais, su visuomene padeda atotrūki įveikti“, - kalbėjo šv.Kazimiero bažnyčios rektorius.

Želvoje savus namus turės vieniši seneliai

Ukmergės rajone įsteigti Zelvos parapijos katalikiškieji namai. Jų šeimininkas klebonas Petras Avizienis iš pradžių numato apgyvendinti 5 ar 6 vienišus parapijos ir seniūnijos senelius. O per šiuos metus jų skaičius turėtų padidėti iki 15.

Pasak klebono, už išlaikymą seneliai mokės 80 procentų savo

pensijos, juos rems įvairios į parapiją atkeliaujančios labdaros siuntos. Paskutiniame praėjusių metų rajono tarybos posėdyje nuspręsta iš biudžeto skirti 42 tūkstančius litų šiems namams.

Tai antrieji Ukmergės rajone įkurti senelių namai. Pirmieji veikia Deltuvoje.

Daiva Zimblienė

Padėkime Lietuviai mokykloms

Iš Vilniaus krašto ateina liūdnos žinios, kad ten padedant socialistinei Lietuvos vyriausybei, lenkų vadovaujama savivaldybių administracija, kaip įmanydama pagal Sniečkaus ir sovietų paliktus nuostatus skriaudžia ir uždarinėja lietuviškas mokyklas visame Vilniaus krašte, atiduodant lietuviškų mokyklų pastatus lenkų arba rusų kolonistų mokykloms.

Pereitais metais mūsų vyriausybė neįsteigė nei vienos naujos lietuviškos mokyklos, nors iš tėvų buvo daug prašymų. Okupacijos metais, Sniečkaus ir jo draugų buvo nuostatas, kad jeigu kaime yra 20 lietuvių vaikų, bet atsiranda 4 vaikai kurie nori eiti į lenkišką mokyklą, tai tame kaime steigama lenkiška mokykla ir lietuvių vaikai turi eiti į lenkišką. Tai buvo sovietų planas kaip galima sumažinti lietuvių skaičių Vilniaus krašte. Mūsų komunistai tai uoliai vykdė, nes nieko geresnio negalėjome tikėtis iš Quislingu.

Šiandien lietuviai Vilniaus krašte vėl pergyvena sunkias dienas. Jie buvo per 19 metų persekiojami lenkų okupacijos metais. Jie buvo skriaudžiami per 50 metų sovietų spaudos laikais, o tėvai kurie per daug garsiai reikalavo lietuviškų mokyklų buvo apšaukiami „Buržuaziniai nacionalistai“ ir tremiami į Sibirą. Sovietams persekioti lietuvius padėjo į administraciją sulindę lenkų šovinstai ir partitiečiai išdavikai.

Dabar Lietuvai atgavus nepriklausomybę, lenkų fanatikai tebesėdi savivaldybių administracijoje ir viešai tebevykdo

Rašo Albinas Pocius

Sniečkaus ir partijos nustatyta programa kiek galima sumažinti lietuvių skaičių ir neleisti lietuviams turėti savas lietuviškas mokyklas ir bažnyčiose neleisti laikyti lietuviškas pamaldas.

Štai neseniai spalio mėn. Lietuvos seimo narė Romualda Hofertienė išspausdino viešą pareiškimą protestuodama prieš Vilniaus rajono savivaldybę, kad be aiškaus teisinio pagrindo buvo atleista Vilniaus rajono Švietimo skyriaus vedėja Danguolė Sabienė, į jos vietą paskiriant tikrą lenką, net ne Lietuvos pilietį. Vien Vilniaus rajone jie jau atleido aštuonis lietuvius ir į jų vietą paskirė iš Lenkijos atsivežtus lenkus arba rusus kolonistus. Iš viso Vilniaus krašte buvo atleisti 83 lietuviai švietimo pareigūnai. Visų atleistųjų nusikaltimas, kad jie per daug rūpinosi lietuviškomis mokyklomis. Lenkų savivaldybių administracija daug kur bandė atimti iš lietuvių mokyklų patalpas ir jas atiduoti lenkams arba rusams.

Neduodama lėšų Rudaminos mokyklos statybai ir atsisakoma nupirkti Nemežio mokyklai namus. Pereitais metais nebuvo paskirta nei vieno lito esamoms lietuviškomis mokykloms remontuoti, bet už tai netruko gausių lėšų lenkiškoms mokykloms. Lietuviams mokytojams dėstantiems lituanistinius dalykus, įšeinant į pensiją nemokamas nustatytas priedas, nors iš Lenkijos atsivežtiems mokamas dar ir „komandiruotės“ priedas.

Lenkų įtaka Vilniaus krašte pradėjo plėstis ne Pilsudskio laikais, bet dabar Lietuvai atgavus nepriklausomybę dėl mūsų partijos veikėjų dabar persikrištinusių į socialistus nesugebėjimo apginti Vilniaus krašto lietuvių reikalus. Lenkų šovinstai matydami mūsų vyriausybės jiems rodomą nuolankumą, tai supranta kaip „pagonių“ iš baudžios laikų užsilikusį nusižeminimą.

Per seimo rinkimus mūsų socialistai ir lenkai balsuoja už vieną bloką. Už pagalbą per parlamento rinkimus, mūsų socialistai atsilygina balsuodami už lenkų sąrašą per savivaldybių rinkimus. Valdydami savivaldybes, lenkai gali šeimininkauti Vilniaus krašte, ir skriausti lietuvius. Be socialistų pagalbos lenkai negalėtų laimėti daugumos ir turėtų skaitytis su lietuvių reikalavimais.

Sniečkus ir jo partijos draugiai sakydavo „kuo mažiau lietuvių ir kuo daugiau rusų kolonistų, tuo lenkviau valdyti. Šiandien atrodo partinių mokyklų „mokslininkai“ eina senu Lenino nurodytu keliu. Jiems nereikia nei Klaipėdos krašto nei Karaliaučiaus lietuvių. Jiems nereikia ir Vilniaus krašto lietuvių, nes mūsų vyriausybė ten nekurdama lietuviškų mokyklų jų išsižadėjo.

Kaikurios išėvijoj lietuvių organizacijos, ypatingai Melbourne, pradėjo rūpintis lietuviškų mokyklų Vilniaus krašte šalpa. Mes irgi savo auka prisidėkime prie Vilniaus ir Maž. Lietuvos, Karaliaučiaus krašte lietuvių išsaugojimo ir jų mokyklų išlaikymo, jeigu mums rūpi Lietuvos likimas.

Vardan atminties išsaugojimo

Sakoma, kad žmogus, kuris nežino savo Tautos istorijos, tolygus vaikui, tik ką išlipusiam iš lopšio...

Likimas nebuvo gailestingas Lietuvai ir daug tautiečių turėjo palikti gimtąją pastogę. Tačiau, būdami toli nuo gimtinės, jie gyveno, kūrė savas bendruomenes, savais būdais kovojo už Lietuvos išlaisvinimą. Pažangūs lietuviai steigė spaudos leidinius, organizavo lietuviškas radijo laidas, filmavo svarbiausius to meto įvykius. Tikiu, kad yra išlikę daug svarbios dokumentinės medžiagos (vaizdo ir garso) apie bendruomenių gyvenimą, Lietuvos valstybinių

Julius Baltrukonis

švenčių minėjimus, protestų mitingus prie sovietų ambasados, apie parašų rinkimo akcijas, o vėliau - ir apie valstybės veikėjų iš atgimusios Lietuvos vizitus Jūsų krašte ir svarbiausius susitikimus. Šiandieną labai svarbu, kad ši istorinė medžiaga būtų prieinama ir Lietuvos gyventojams, ir būtų saugi ateities kartoms. Norėčiau, kad Jūs tai suprastumėte ir prisidėtumėte prie tokios akcijos, siųsdami kopijas (arba originalus) turimų vaizdo ar garso įrašų į Lietuvą. Lietuvos valstybinis vaizdo ir garso archyvas

su dėkingumu priims saugojimui tokią medžiagą, suteiks galimybę susipažinti visiems to norintiems - istorikams, politikams, rašytojams, visuomeninėms organizacijoms. Pranešu adresą, kuriuo galėtumėte siųsti tokią medžiagą:

V.Eigulytė, O.Milašiaus g. 19-61 kamb. Lietuvos valstybinis vaizdo ir garso archyvas.

Jei kam nors nepatogu tiesioginiai siųsti, gali perduoti per savo gimines, be to ir aš visuomet esu pasiruošęs Jums padėti. Mano adresas: Julius Baltrukonis, V.Krėvės pr. 77-85, Kaunas, 3031, Lithuania.

Finansų ministras apie indėlių gražinimą kalba atsargiai

Vyriausybė tikisi, kad Seimas patvirtins jos pateiktą indėlių kompensavimo įstatymą, pagal kurį gyventojų indėlių nuostoliams apmokėti iš šių metų biudžeto būtų skirta 20 mln. litų. Lėšos nukentėjusiems indėlininkams būtų kompensuojamos tik tuo atveju, jei jos prarastos valstybės licenciją turėjusiuose bankuose.

Radijo „Aktualijų studijos“ laidoje ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius ir finansų ministras Reinoldijus Šarkinas sakė, kad indėlių atidavimo garantija yra užtikrinta, tačiau, pasak premjero, sumos ir terminai gali būti ne visiškai priimtini gyventojams, bet su realiomis reikia skaitytis.

Vyriausybė per sausio mėnesį turi parengti indėlių išmokėjimo tvarką ir nustatyti terminus.

Finansų ministras paminėjo, kad indėliai gali būti pradėti mokėti nuo balandžio mėnesio, tačiau premjeras jį patikslino, kad Vyriausybė sieks tai padaryti anksčiau.

Komentuodami įmonių skundus, kad jos negali sumokėti mokesčių dėl įšaldytų sąskaitų Lietuvos akciniame inovaciniame ir „Litimpeks“ bankuose, valstybės

pareigūnai sakė, kad tokių įmonių, kurios turėjo tik vieną sąskaitą minėtuose bankuose, yra palyginti nedaug. Kiekvienas atvejis, pasak jų, turi būti apsvarstytas individualiai. Finansų ministras pažymėjo, kad mokesčių įstatymai mokesčių mokėtojams tokių lėšų įšaldymo atvejų nenumato ir šis klausimas bus nagrinėjamas sprendžiant bankų sanavimo problemas.

(L.R.)

■ R A Š O T E T E S T A M E N T Ā ? Skirkite dalį „Tėviškės Aidams“! Mintimi šventa ten investuokite save, Kur Dievas ir Tėvynė šaukia. Būk apaštalas spaudos „Tėviškės Aiduos“!

R. Ozolas: išeitis tik viena: keisti valdžią

Šiandien Lietuvą prispaudusių problemų sprendimo būdas yra vienas - valdžios keitimas, pabrėžė spaudos konferencijoje Seimo narys R. Ozolas. Anot jo, tai tarsi patvirtina ir Seime prasidėjęs bankininkystės problemų svarstymas.

Jo nuomone, sudaromos naujos galimybės Vyriausybei pabaigti žlugdyti du uždarytus bankus, nemokėti indėlininkams visų išmokų, kaip buvo sutarta, ir net nespręsti jų išmokėjimo galimybių iš esmės.

Pasak R. Ozolo, planuojama ir toliau leisti Vyriausybei dar labiau kištis į komercinių bankų veiklą neįstatymų reglamentavimo, o administravimo būdu.

Skolos energetikams dar labiau padidėjo

V artotojų skolos šalies energetikams sausio 1 dieną buvo 294,4 milijono Lt - 37,6 milijono Lt daugiau negu prieš mėnesį. Už gamtines dujas išsiskolinta 47,8 mln. Lt. už elektros energiją - 93,3 mln. Lt, o už šilumos energiją - 153 mln. Lt.

Pasak energetikos ministro patarėjo Vaclovo Poderio, už šilumos bei elektros energiją daugiausia skolingos biudžetinės organizacijos ir vadinamieji kiti vartotojai - mokyklos, ligoninės, poliklinikos, komunalinio ūkio įstaigos. Jos sausio 1 dieną buvo skolingos 100,6 milijono Lt. Iš jų įmonės bei organizacijos, finansuojamos iš valstybės biudžeto, - 24,6 milijono Lt, o savivaldybės - 76 milijonus Lt.

Pramonės įmonių skola energetikams padidėjo 6 milijonais Lt ir sausio 1 dieną sudarė 32,6 milijono Lt. „L.A.“

„Vilniaus“ viešbutis, neseniai garsėjęs

kaip Georgijaus Dekanidzės (pasak spaudos reportažų, Vilniaus mafijos boso) tvirtove, turi vėl naujus šeimininkus. Lapkričio mėnesį jį nusipirko užsienio kapitalo įmonė „Baltic Fund Hotels“. Mindaugas Černiauskas, Lietuvos Prekybos ir pramonės rūmų sąjungos prezidentas, atstovauja šio „Baltic Fund“ investicijas Lietuvoje. Jis pasakojo „Verslo žinioms“, kad fondo pagrindinį kapitalą sudaro pinigai, tačiau jo vadovai yra kilę iš Irano. Vienas iš investuotojų yra Saudo Arabijos karališkoji šeima. Kalbama, kad per šį fondą plauks gal ir daugiau pinigų iš arabų pasaulio.

Pasak Černiausko, nauji savininkai planuoja paversti „Vilniaus“ viešbutį į prestižinį penkių žvaigždžių viešbutį. Šalia jo ketinama įrengti nuomai biurus, kuriuos valdytų Vilniuje kuriamas Pasaulio prekybos centras. Viso planuojama į pastato remontus investuoti apie 20 mln. dolerių.

„L.L.“

Pasaulio Lietuvių Žiemos Sporto žaidynes Australijoje 1997 metais

45-sios Australijos Lietuvių sporto šventės metu, praeitų metų pabaigoje Geelonge, Australijos lietuvių sporto klubų atsotvų suvažiavime buvo nutarta priimti pasiūlymą iš Lietuvos ir, kartu su ateinančiom VI-mis Pasaulio Lietuvių sporto žaidynėmis, kurios kartu su II-ja Lietuvos Tautine olimpiada, Dainų ir šokių švente vyks 1998 metais Lietuvoje, o Žiemos šventė bus pravesta 1997 metais Australijoje. Ją surengti yra pavesta Sydnejaus sporto klubui „Kovas“, padedant sostinės Canberos „Vilkui“.

Sausio 14-tą Sydnejaus Lietuvių klube buvo sušaukta žiemos sporto mėgėjų pasitarimas ir jo metu, buvo išrinktas būsimųjų Žiemos žaidynių Organizacinis komitetas, kuris pasiskirstė sekančiomis pareigomis: V.Binkis-pirmininkas, dr.A.Wallis-sekretorė, D.Kraucevičius-iždininkas, B.Aleknaite-apgyvendinimo ir aprūpinimo vadovė, J.Liutikas ir dr.V.Bagdonas-transporto ir kitų reikalų vadovai, A.Laukaitis-spaudos atstovas, M.Mauragis iš Canberos tvarkys visus techninius reikalus, paruošiant varžybas kalnuose. Ši žiemos šventė numatoma pravesti rugpiūčio mėn., bet gali būti ir pakeista.

Organizacinis komitetas nori šią pasaulinę lietuvių žiemos sporto šventę Australijoje padaryti labai gražią ir iškilmingą, nes numatoma turėti svečių iš Amerikos, Kanados, Lietuvos ir Europos, o gal dar ir iš kitur. Į šį paruošiamąjį darbą ir pačią būsimą šventę norima įtraukti ir visa mūsų Bendruomenė, nes norima, kad atvykę svečiai pamatytų ne tik mūsų kalnus iš Sydnejaus ir Canberos pusės, bet aplankytų ir Melbourną ir jų pusėje

HOBARTAS

Vasario Sešioliktą Hobarte švėsime penktadienį, vasario mėn. 16 dieną 11 valandą ryto pakeldami Lietuvos trispalvę prie Tarptautinės Draugystės Sienos (International Wall of Friendship) Australijos Valdžios Rūmų kieme (Commonwealth Government Offices) 188 Collins Street.

Šeštadienį, vasario mėn. 17 dieną 4 val. p.p. minėjimą tęsime ponų Šikšnių name, 43 Easton Ave., West Moonah. Po trumpos minėjimo programos pravėsime dvimetinius Hobarto Apylinkės valdybos rinkimus, o po rinkimų pasivaišinsime kavute ir užkandžiais.

Visus lietuvius gyvenančius ar besilankančius Tasmanijoje širdingai prašome atvykti į abu parengimus. Lauksime!

ALB Hobarto Apylinkės narius raginame kandidatuoti į valdybą.

ALB Hobarto Apylinkės valdyba

*****

Pas ponus Šikšnius viešėjo svečiai iš Lietuvos, Ūrsų šeima, Bonifaco Šikšnius brolio dukte Regina, jos vyras Vaclovas ir septynių metų jų sūnus Mantas. Pasigėrėje Tasmanija mėnesį laiko išvyko atgal į Lietuvą sausio 17 d.

S. Augustavičius

paslidinėtų ir pasigrožėtų gražesnėmis Australijos vietovėmis.

Gavus pasiūlymą iš Lietuvos, norima suregistruoti visus pasaulyje esančius lietuvius, buvusius ir dabartinius, slidininkus ir šie pasaulio lietuvių slidininkų sąrašai bus Lietuvoje. Tokia registracija Australijoje jau yra paskelbta.

Organizacinio komiteto sekretorės adresas yra: dr.A.Wallis, 43 Yanko Rd., West Pymble, 2073, Australia. Tel (02) 4981 545 ir Faxas (02) 4983 719.

Atvyksta Š. Marčiulionio Krepšinio Mokyklos krepšininkai jaunia iki 18 metų.

Vasario 26 dieną į Sydneį iš Lietuvos atskrenda Š.Marčiulionio mokyklos jaunia iki 18 m. krepšininkai. Ši jaunių komanda yra laimėjusi eilę ne tik Lietuvos, bet ir kitų Europos valstybių pirmenybių. Australijoje jaunia bus iki kovo 18-tos dienos. Savo rungtynes jie pradės Sydnejuje ir čia bus 6 dienas, vėliau 3 dienas svečiuosis sostinės Canberos valstybiniame Sporto Institute, po to 5 dienas Melbourne, 1 dieną Geelonge, 5-kias dienas Adelaidėje ir prieš išvykdam į namus dar 3

dienas Sydnejuje. Visais rugtynių reikalais čia rūpinasi Australijos Krepšinio Federacija, kaip apgyvendinimu ir visu kitu aprūpinimu rūpinsis tų miestų, kur jie viešės, sporto klubai. Visą krepšinininkų kelionę tvarko Lietuvos Garbės konsulas Sydnejuje V.Slitteris ir A.Laukaitis. Iš viso į Australiją atskrenda 11 žaidėjų, treneris G.Vaitkus, vadovė Z.Marčiulionytė, administratorė A.Nausėdienė ir 6 krepšinininkų rėmėjai.

Australijos Krepšinio Federacijos prezidentas Mr.R.Butler praeitų metų pabaigoje lankėsi Lietuvoje ir buvo svečias Š.Marčiulionio Krepšinio mokyklos ir Lietuvos Krepšinio Federacijos. Jis pakvietė Lietuvos vyrų krepšinio rinktinę, prieš jiems skrendant į Atlantą olimpiadą, apsilankyti Australijoje ir sužaisti eilę rungtynių su Australijos olimpine rinktine. Pricipiniai buvo sutikta ir kelionė priklausys nuo to ar Amerikoje žaidžiantieji Š.Marčiulionis ir A.Sabonis tuo laiku galės būti su Lietuvos rinktine. Jeigu kelionė įvyktų, tai lietuviai dar žaistų ir Filipinuose. Šio vizito čia laukia ne tik australai, bet dar daugiau ir vietos lietuviai ir, tikėkimės, jis įvyks.

Antanas Laukaitis

Išleista dar viena proginė moneta

Vlados Inčiūtės nuotr.

Į apyvartą išleista sidabrinė 50 Lt nominalo moneta sausio 13-osios atminimui. Moneta už 80 Lt (tokia jos pardavimo kaina) galima įsigyti Lietuvos banke ir jo skyriuose.

Lietuvos monetų kalyklos generalinis direktorius Viktoras Miltakis LA sakė, kad naująją monetą pavyko pagaminti taip, kaip buvo numatyta. Tai pirmoji moneta, turinti tris blizgėjimo lygius. Sausio 13-osios atminimo moneta bus išleista 5 tūkst. egzempliorių tiražu. Pasak V.Miltakio, iki šiol išleistos proginės monetos buvo visos išpirtos. Monetų kalyklos generalinis direktorius sakė, kad neseniai paminėta ir Monetų kalyklos 5 metų sukaktis. 1990 m.

lapkričio 3 d. Vyriausybė priėmė nutarimą įsteigti Monetų kalyklą ir organizuoti joje monetų gamybą. Įsakymą įsteigti Monetų kalyklą tuometinis finansų ministras Romualdas Sikorskis pasirašė 1990 m. gruodžio 10 d. Ilgai buvo svarstomas patalpų klausimas. Monetų kalykla įkurta buvusiuose Aukščiausiosios Tarybos garažuose, pritaikytuose Monetų kalyklos reikmėms. Nuo 1992 rugsėjo 30 d. joje kalamos apyvartinės, proginės ir aukštos kokybės sidabrinės

monetos, gaminami sidabriniai, sadabru dengti ir žalvariniai medaliai, emaliuoti ženkleliai. Lietuvos monetų kalykla tęsia 1918-1940 m. įsteigtų Lietuvos Respublikos ordinų bei medalių gamybą. Pagal muziejinius pavyzdžius gaminami sidabriniai Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino I, II, III lapsnių ordinai.

V.Miltakis sakė, kad Monetų kalykloje atliekami visi monetų projektavimo ir gamybos darbai - piešinio sukūrimas, modeliavimas, puansonų ir matricų gamyba, ruošinių poliravimas bei literavimas, taip pat projektojami ir gaminami medaliai, žetonai bei ženkleliai.

Darius Babickas - „L.A.“

„NSW gubernatorius kilęs iš Lietuvos“

Naujas NSW gubernatorius Gordon Samuels yra kilęs iš Lietuvos praneša spauda. Jo prosenelis, greičiausiai 19 amž. viduryje carinėje Rusijoje vykusių neramumų verčiamas, emigravo į Angliją, praneša *The Sunday Telegraph* sausio 21 d. Ta proga ALB vardu būtų galima pasveikinti naują NSW gubernatorių.

dr. A. Viliūnas

Melbourno Litanistinių kursų nauji mokslo metai

Melbourno Litanistinių kursų nauji mokslo metai prasideda šių metų vasario 10 d., šeštadienį, Princes Hill Secondary College patalpose, Arnold Street, Carlton, 9 val. ryto. Kursai yra Viktorijos valdžios pripažinti. Jais galima įsigyti VCE pažymį lietuvių kalboje, kuri yra lygiai vertinama su kitomis svetimomis kalbomis. Kiekvienam jaunuoliui pravartu mokytis svetimos kalbos, o lietuvių kilmės jaunimui, aišku, geriausiai apsimoka tobulintis lietuvių kalboje. Šiuos kursus lanko ne tik gimnazijos amžiaus jaunimas, bet ir kiti, kurie nori mokytis lietuvių kalbos, nebūtinai su tikslu laikyti VCE egzaminus. Norintys šiais metais mokytis lietuviškai, kviečiami atvykti į pirmąją pamoką, kuomet nauji mokiniai galės užsiregistruoti. Dėl informacijos galima skambinti mokytojui p. dr. R. Svambarienei tel. 9555 6201, arba Principal's Office, Victorian School of Languages tel. 9639 1230 arba 9639 1231.

Darbininkų sąjunga nutarė tęsti akciją

Sostinėje įvyko Lietuvos darbininkų sąjungos (LDS) koordinacinės tarybos posėdis.

Jame nutarta tęsti akciją „Darbo, duonos, teisingumo“, kuri vyksta nuo sausio 13-osios, o baigsis vasario 10 d. mitingu.

Posėdyje dalyvavę 28 rajonų, miestų bei gamybinių federacijų Darbininkų sąjungos pirmininkai aptarė esamą ekonominę bei socialinę šalies būklę, pažymėjo, kad ir toliau žlugdomas Lietuvos ūkis, smunka gamyba, mažėja mažmeninė prekių apyvarta, didėja nedarbas, iki šiol nepriimtas įstatymas „Dėl delspinigių už laiku neišmokėtų atlyginimų nustatymo“ bei pataisos Bankroto įstatyme.

Įvertinant tai, kad savivaldybės pradeda išjungti šildymą, elektrą, net bando iškelti gyventojus iš butų, posėdyje buvo nutarta kuo skubiau pareikalauti iš Vyriausybės, kad ji įpareigotų savivaldybes nesiimti kraštutinių priemonių prieš gyventojus, negalinčius sumokėti už šildymą, o atidėti mokesčius bei neskaičiuoti delspinigių. (L.R.)

Ignalinos AE saugesnė

Ignalinos atominė elektrinė pasidarė daug saugesnė, sakoma Švedijos ekspertų ataskaitoje Vyriausybei. Vienas iš teigiamų poslinkių - tas, kad Ignalinos jėgainė gavo modernius įrenginius sandūrinėms siūlėms kontroliuoti. Kontrolė parodė, kad daugybė sandūrinė siūlių reaktoriaus vamzdyje buvo su defektais. Dabar jos pataisytos.

Ignalinoje pagerėjo priešgaisrinė apsauga. Įrengta signalizacija ir gesintuvai. Plastiko grindys bus pakeistos ugniai atsparių medžiagų grindimis ir padaryta 300 atsparių durų. „Swedish International Projekt - Nuclear Safety“ (SIP) ekspertų grupės pranešime spaudai taip pat sakoma, kad daug pasiekta saugumo analizės srityje. SIP įkūrė Švedijos valstybinės atominės energijos inspekcija (SKI), siekdama pagerinti atominę elektrinių saugumą Baltijos jūros regiono šalyse. „L.R.“

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Adelaidė

Skaudžioji Lietuvos diena - sausio 13-toji

Si diena Adelaidėje paminėta sausio 14-tą. Prieš 11 val. šv. Mišias šv. Kazimiero liet. bažnyčioje buvo kalbama Rožinio dalis už Žuvusius prie Televizijos bokšto Vilniuje ir Medininkuose, pravedė B. Budrienė.

Sventoriuje „Ramovėnų“ paruoštas minėjimas: prie Kryžiaus gražiai sustatyta kryželiai, 14-kai Žuvusių Vilniuje prie Televizijos bokšto ir 6-šiemis Žuvusiems Medininkuose muito posto tarnautojams prisiminti.

Prasmingą, nuoširdų žodį tarė L.R. Garbės konsulas V. Jonavičius. Klebonas kun. J. Petraitis pašventino Žuvusiųjų kryželius, paskaitė jautrias maldas. Žuvusiųjų garbei pakeltos vėliavos giedant Lietuvos himną, J. Vosylienė prie Lietuvos Žemelės paminklo padėjo puokštę gėlių, Jų garbei išsirikiavusios Lietuvos, Ramovėnų, Ateitininkų ir Liet. Kat. Moterų Dr-jos vėliavos, moterys tautiniais rūbais, žengė bažnyčion šv. Mišiom už Juos - žiauriai žuvusius Kovotojus - Lietuvos Nepriklausomybės ir Jos teritorijos Saugotojus, kaip minėjo Konsulas savo žodyje.

Mišias aukojo klebonas kun. J. Petraitis, sakė pamokslą, įsimenančiai iškeldamas Dievo Avinėlio mintį. Skaitymus atliko V. Patupas, Auką atnešė A. Patupienė ir A. Dainienė, patarnavo R. Jablonskis ir A. Kubilius. Nemirai Masiūlytei - Stapleton vad. ir vargonais palydint, šv. Kazimiero bažnyt. choras nuostabiai jautriai išpildė puikiai parinktas giesmes.

Taip greit, greit - jau ir po Kalėdų. Bet liejuką ir eglutę pakeitė gėlių puokštės. Eina, bėga 1996-tieji metai.

Baltijos Diena

Po šv. Mišių salėje, tą pačią sausio 14 d., besiruošiant išvykai į Baltijos vasarvietę, gėrėme Dr-jos v-bos parūpintą kavutę su pyragėliais.

„Baltijoje“ nedaug tesusirinko, pabijoję pranašaujamo karščio - 41 laipsnių. Taip karšta ir buvo, bet tenai daug gaiviau negu mieste, erdvu ir pavėsėlis su gaivinančiu vėjelium.

V. Opulskis ir P. Zutautas kepė dešreles ir kotletukus, moterys parūpino įvairių mišrainių - skaniai pietavome. Buvo loterija, ją pravedė V. Opulskis, V. Janonis ir I. Bakšys. Grupelėmis medžių

AUKOS

Lietuvos Politinių Kalinių ir Tremtinių S-gai aukojo ar užsisakė „Temtinį“ bei „Laisvės Kovų Archyvą“: Talka \$700, Adelaidės Lietuvių Biblioteka \$100, A. Petrauskienė \$360, V. Vaitiekūnienė \$50, J. Gudeliene \$50, Melbourne LKV-ai \$120, Z. Augaitis \$60.

Norintieji gauti atsakymus ar kvitą prašau pridėti savo adr. voką ar bent ženkluką.

Atsiprašu už paveluotą padėką.

LPKTS-gos vardu, Ačiū mūsų remėjams,

V.L. Mačys

paunksmėse, po lietsargiais šnekučiavomės,ėjome prie jūros, kur aukštos bangos, gaivinančiai šniokšdamos, liejosi į smėlio krantus. Gėrėme šaltus gėrimus ir gaivinančią kavutę su pyragais. Seimininkavo ponios Janonienė ir Nekrošienė.

Ir diena ir karštis praėjo mielai, maloniai. Sugrįžę radome nuo karščio uždusčius namučius, bet atėjęs staigus pasikeitimas, atvėrus langus ir duris, atnešė vėsią, gaivią naktuzę. Gaila, kad daugelis pabūgo karščio, o tenai „Baltijoje“ buvo daug geriau negu Adelaidėje.

Ačiū Parapijos Tarybai už miela išvyką į „Baltiją“. S.P.

Vasario 16 Minėjimas

Latrobe Valley, Sale ir apylinkių lietuviams iškilmingas Lietuvos Nepriklausomybės - Vasario 16-tos minėjimas bus Servacijaus ir Alinos Sabrinskų sodyboje, Tombo St., Moe, vasario 10 d. šeštadienį. Pamaldos 12 val. Po jų įdomią paskaitą tars mūsų jau Nepriklausomos Lietuvos Respublikos Garbės Konsulas Kęstutis Lynikas. Tai labai reta proga turėti savo tarpe išgirsti garbingą svečių. Kviečių visus dalyvauti.

Kun. Pr. Dauknyš

PRANEŠIMAS

Ramovėnams ir Sauliams

Vasario 18 dieną sekmadienį bus švenčiama Lietuvos Nepriklausomybės šventė. Ramovėnai ir Sauliai maloniai kviečiami dalyvauti bažnyčioje šv. Mišiose su savo vėliavomis. Sauliai dalyvauja bažnyčioje uniformuoti ir neuniformuoti, Ramovėnų ir Saulių dalyvavimas bažnyčioje šv. Mišiose būtinas. Prisiminsime tą brangią Lietuvos Nepriklausomybės šventę. Ramovėnų ir Saulių Valdybos

Atsiųsta paminėti:

Juozo Mikšto „Ilgesio dainos“, eilėraščiai, parengė ir įžangą parašė Jonas Čekys, Vilnius 1995, - 205 p. Dailininkas S. Chlebinkas. Išleido Lietuvos rašytojų s-gos leidykla, K. Sirvydo 6,2600 Vilnius. Paskutiniam puslapy pažymima, kad „Pirmą kartą Lietuvoje leidžiami Australijos lietuvių rašytojo rinktiniai eilėraščiai“. Iš Prano Dranginio palikimo knygos išleidimą parėmė Australijos Lietuvių Fondas.

Kaina sutartinė. Norintieji šią knygą užsisakyti, prašomi kreiptis tiesiog į leidyklą, per Lietuvoj esančias savo gimines atsiskaitydami betarpiu su leidykla. Iš čia tiesioginiai užsakant, išeis daug brangiau ir pats atsiskaitymas bus daug komplikutesnis.

A. † A. Algiui Bertašui

mirus, gilią užuojautą jo žmonai Editai, dukroms, sesutei ir visai giminei reiškia

D.irP. Baltučiai, D.irP. Baltučiai, R. Baikauskas, A. Balnionis, G.irR. Krepcik, E.irS. Klejai, D.irK. Lynikai, R.irV. Mulokai, S.irA. Muceniekai, K.irE. Rūbai, D.irN. Ramanauskai, R.irP. Steel, M.irJ. Vaitkai, B.irR. Zvinakiai.

Australija ir Naujoji Zelandija

Maldos Apaštalavimas

Jo šventenybė popiežius Jonas Paulius II vasario mėn. MA nariams skyrė šią intenciją: Kad medicina atliktų misiją, kuriai ji yra pašaukta.

Trumpas rytmetinis aukojimas: Visa aukoju Tau Sventčiausioji Jėzaus Sirdie.

Medicina yra pašaukta gydyti sergančius, sužeistuosius, palengvinti jų skausmus, prailginti sergančiojo gyvenimą. Tačiau kaip visuose žemiškuose dalykuose, taip ir medicinoje prasikiša žmoniškasis ribotumas. Gydytojas prirašo vaistus, apie kuriuos kartais nežino gan paviršutiniškai ir duoda sergančiam kūnui gydyti, kurį dar mažiau pažįsta. Juk kiekvienas individas yra skirtingas nuo kito savo dvasine būseną, savo kūno struktūra: kas tinka vienam, tas nebūtinai tinka kitam. Todėl ne kartą yra pagrindo abejoti, ar chemikalų junginiai padeda, o gal suardo tai, kas yra sveika, arba kaip žmonės sako: vieną gydo, o kitą nugydo.

Stebėdami šiandienos medicinos pažangą, susiduriame su dar didesnėmis kliūtimis. Išspręsdus vieną problemą - atradus išgydymo ar apgydymo būdą vienai ligai, atsiveria nauji akiračiai ir dar visai nepažįstami plotai naujų ligų. Vienas atidengimas į žinomą, atveria kelią į dešimtį nežinomų.

Kūnas nėra vien tik raumenų ir kaulų rininys sukrautas į odinį krepšį, arba patrankų mėsa, kaip tai suprato mūsų amžiaus diktatoriai. Žmogus sutvertas pagal Dievo įvaizdį. Ir mūsų kūnui yra pažadėtas ne vien tikis sunykimas ir pelenų ar dulkių sauja, bet „kūno iš numirusių prisikėlimas ir amžinas gyvenimas“. Čia ir sutelpa teigimas, kad gamtoje nežūsta net menkiausia dulkėlė. Ji gali būt matoma mūsų akimis, arba visai nematoma. Bettai dar nereikia, kad ji neegzistuoja. Mūsų akiai nematomų dalykų yra tūkstančiais kartų daugiau, negu matomų. Mes, turbūt, numirtume iš baimės, jeigu pajėgtume viską pamatyti, kas egzistuoja aplink mus. Po mūsų kojomis yra stebuklų, kurių neaprašė joks raštas ir jokia akis neregėjo, nes žmogiškasis ribotumas lyg mūro siena visa tai užstoja. Mes nematome be aparato televizijos paveikslų skraidančių aplinkui mus, negirdime radio bangų, negirdime triukšmo, kurį girdi paukščiai, negirdime visatos ūžesio, nematome elektronų sukimosi, nematome ir paties atomo iš kurių sudaryti daiktai. Pagaliau ir atomas nėra daiktas, o tik tai pašėlęs elektronų sukimasis aplink branduolį. Šia prasme ir mūsų matomi daiktai yra tarsi apgaulė, nes iš tikrųjų tai yra energija, o ne materija arba medžiaga, kaip mes ją suprantame.

Daktarai, vaistininkai, seserys

nėra žmogaus kūno viešpačiai. Jie tėra mūsų patarėjai bei pagalbininkai. Tačiau šiandien medicina vartojama ne tiktai gydymui, bet ir žudymui. „Aš maniau išprotėsiu, plaukai pražilo, kai išbėgau siaubo pagautas iš klinikos, kur skeržiami klykiantys abortų kūdikiai“ rašo vienas žurnalistas. Nuo 1955 metų, kai bolševikai Lietuvoje legalizavo abortus, išžudyta apytikriai pusantros dabartinės Lietuvos gyventojų. Skaitlingose tautose tas nelabai pastebima, bet neskaitlingai lietuvių tautai yra mirtis, tuo labiau, kad stovime ant išmirimo ribos! Daugiau miršta, negu gimsta! Priedo dar esame kasdieną plaunami slavų jūros; kasdien nutautėjimas mišriose šeimose negrįžtamai nusineša savo aukas; tamsių nesusipratusių tėvų lietuvių šeimose varomas nutautėjimas; kasmet ištisi kaimai dingsta lietuvių bei bolševikų parduotose etnografinėse lietuvių tautos žemėse... Šiandien pav. Olandijoje proporcingai tenka 5 abortai, kai tuo tarpu Lietuvoje net 60. Priedo jau pasiekėme aukščiausių savizudybių skaičių visoje Europoje.

Šiandien turėtume visi ant kelių suklaupę kruvinomis ašaromis melsti Visagalį pasigailėti lietuvių tautos, tačiau mes pasieniais sustoję kvatojamės iš kokio lėkšto netikėlio pasakojamų istorijų alaus stiklinę apsikabinę...

Joks gydytojas, jokia medicina neturi teisės į žmogaus gyvybę. Medicina nėra gyvybės davėja. Užtai ji negali būti ir gyvybės atėmėja. Medicina yra tiktai pagalbininkė gyvybei palaikyti. Pasikėsėjimas į žmogaus gyvybę yra nusikaltimas. O nusikaltimų darymas nėra medicinos pašaukimas. Dabar propaguojamas senelių bei invalidų pašalinimas iš gyvenimo medicinos pagalba yra žmogžudiškas medicinos pašaukimo iškrypimas, kuriam neatlaidžiai priešinasi Katalikų Bažnyčia ir jai pritariantieji žmonės.

Sekant Pontifical Council for Pastoral Assistance to Health Care Workers Paruošė Br.Z.

Tautininkai kalba apie politinius streikus. „Nėra kitokio kelio Lietuvos piliečiams išsigelbėti iš šios krizės, kaip tik daryti politinius sprendimus keičiant Lietuvos valdžią“, - sakė spaudos konferencijoje Seime Lietuvių tautininkų sąjungos pirm. Rimantas Smetona. Tautininkai siūlo, kad Prezidentas nedelsiant atleistų Ministrą Pirmininką, reikalauja pirmalaikių Seimo rinkimų. R. Smetonos nuomone, laikinoji vyriausybė būtų suformuota neilgam, joje būtų profesionalai, specialistai ir jie „vykdytų gelbėjimo programą“. Jis neatmeta streiko, keliančio politinius reikalavimus, galimybes.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė

(Tęsinys iš „T.A.“ Nr. 3)

Ekonominė pagalba Lietuvai

Praėjusiam PLB seime PLB valdyba buvo įpareigota sudaryti Ekonominės pagalbos Lietuvai komisiją, kuri ragintų kraštų Bendruomenes sudaryti tokias pat komisijas ir rūpintis padėti Lietuvai ekonomiškai bei verslo srityje. PLB valdybos vicepirmininko Vacio Garbonkaus pastangomis sudaryta Komisija jau keleri metai darbuojasi. Kelis kartus tarėsi su Lietuvos valstybės pareigūnais, miestų atstovais, palaiko ryšius su JAV LB Krašto valdybos analogiška taryba. Tačiau jos darbo patirtis parodė, kad esamomis sąlygomis šioje srityje daug paveikesnė yra grynai privati iniciatyva arba Lietuvos valstybės oficialių įstaigų užsienyje veikla. Paskiausiu laikotarpiu komisija pirmininku ištyrė galimybes vyresnio amžiaus užsienio lietuviams grįžti ir apsigyventi Lietuvoje atskirose, specialiai įkurtose, gyvenvietėse Lietuvos didžiųjų miestų ribose arba arti jų, kur būtų lengvai pasiekiamos visos jų aptarnavimui reikalingos įstaigos: parduotuvės, gydytojų kabinetai, ligoninės, kultūriniai bei pramoginiai centrai. Tyrimų duomenys parodė, kad tokios galimybės yra gana geros. Tačiau taip pat paaiškėjo, kad anksčiau buvęs Vakarų pasaulio lietuvių noras grįžti dėl įvairių aplinkybių yra labai atvėsus. Nusivylimas Lietuvos ekonominio gyvenimo vystimuisi keičia ir ekonominės pagalbos Lietuvai rūpinimosi filosofiją. Taigi turbūt neteks įgyvendinti nė šių užmojų.

Humanitarinė pagalba Lietuvai

Cia sekėsi geriau. Jau treči metai uoliai plūša PLB valdybos vicepirmininko dr. Petro Kisieliaus pastangomis įsteigtas, veiklios Indrės Tijūnėlienės vadovaujamas, Lietuvos našlaičių globos būrelis „Saulutė“. Pirmininkė nuodugnai ištyrė Lietuvoje beglobių vaikų padėtį, sudarė keliolikos žmonių veiklų komitetą, kuris pririnko daug našlaitinams būtinų reikmenų, vaistų, drabužių, žaislų, išdalino jiems apie 80,000 dol. pinigais, o Mercy Lift talpintuvais į Lietuvą nusiuntė apie 2,500 siuntinių.

Kultūros sritis

PLB valdyba, žinodama, kad užsienio lietuvių kultūrinė veikla, šalia lietuviškojo švietimo, yra taip pat labai svarbus veiksnys tautinei gyvybei palaikyti, nuolat rūpinasi, kad ši veiklos sritis nebūtų apleista. Po sėkmingo koordinavimo išvykos į Dainų šventę Lietuvoje 1994 metais, PLB valdyba jau pradėjo rūpintis tokia pat išvyka ir į 1998 metais įvyksiančią Dainų šventę. Palaikomi nuolatiniai ryšiai su atitinkamais pareigūnais Lietuvoje ir su vadovaujančiais kultūrininkais iševijoje. Šią vasarą JAV ir Kanadoje lankėsi būsimo Dainų šventės vyriausia šokių dienos programos koordinatore - baletmeisterė Laima Kisielienė ir kelis kartus tarėsi su PLB valdybos vicepirmininke kultūrai dr. Vitalija Vasaitiene.

PLB valdyba jau keleri metai

pakartotinai kvietė JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenes organizuoti bent šiuos dviejus kraštus jau seniai reikalingą Kultūros kongresą, kuriame būtų išnagrinėta jų kultūrinės veiklos, lietuviško švietimo bei auklėjimo padėtis, darbo sąlygos, finansavimas ir sudaryti kokie nors paveikesni planai ateičiai. Pagaliau siūlymui buvo pritarta, lieka rasti tik patogų laiką.

Lietuviškas švietimas

Tai lietuviybės išlaikymo pats pagrindas. Užtai PLB valdybai šis darbas labiausiai rūpi. Kadangi jis vyksta kiekvieno atskiro krašto Lietuvių Bendruomenės veiklos apimtyje, PLB valdybai tenka tik ji

skatinti, pabrėžti jo svarbą, koordinuoti, remti, ir tai daugiau tik morališkai, nes jos išdas yra per daug kuklus paveikiai paramai lėšomis. Bet pagal išgales JAV Lietuvių Fondo, JAV bei Kanados LB švietimo tarybų padedama, PLB valdyba užsienio lietuvių, ypač Pietų Amerikos ir rytų kraštų švietimą paremia ir pinigais. Šiuo reikalu rūpinasi PLB valdybos vicepirmininkė švietimui Milda Lenkauskienė. Rytų kraštų mokyklas dažnai aplanko PLB pirmininkas bei atstovas Vilniuje, nuveža dovanėlių.

Tačiau didelę paramą PLB valdyba teikia JAV lietuviškam švietimui. Jos leidžiamas Pasaulio lietuvis skiria nuo maždaug penkių iki vienuolikos kiekvieno numerio puslapių JAV LB Švietimo tarybos redaguojamoms „Švietimo gairėms“. O žurnalo puslapio savikaina yra maždaug 115-125 JAV dol. Ši paslauga, neskaičiuojant papildomo darbo redaktoriui bei techniškiems bendradarbiams, PLB valdybos išdui kainuoja apie 7,000-8,000 dol.

per metus, ir niekas jai už tai neatlygina. Nei dalelės. Į priminimus nekreipiama dėmesio. Taigi ir tos lėšos eina iš žurnalo skaitytojų bei rėmėjų kišenių.

Pasaulio Lietuvių Jaunimo sąjunga

Jos veikla vis sunkėja. Padėtį dar labiau apsunkino subyrėjusi per praėjusį kongresą iš Argentinos lietuvių jaunimo išrinkta PLJS valdyba. Tačiau sąjungai vadovauti ėmėsi buvusio Kongreso prezidiumas, pirmininkaujamas Dariaus Sužiedėlio, ir darbas vyksta. Šaukiami kraštų sąjungų suvažiavimai, pasitarimai, organizuojamos jaunimo dienos. Sparčiai ruošiamasi būsiamam Pasaulio lietuvių jaunimo kongresui. PLB valdyboje sąjungai ir toliau atstovauja Paulius Mickus.

Lietuvos kovų ir kančių istorija

Apie šio darbo eigą Jums pranešinėjome kiekviename bendraraštyje. Tegalime tik pakartoti, kad šiuo metu yra ruošiami iš viso septyni atskiri tomai. Pataisyta pirmoji knyga turėjo būti perspausdinta iki 1995 lapkričio 30. Spaustuvė vėl rado pasiteisinimą ir dabar prisiekinėja, kad ją mums atiduos 1996 sausio 15. Eugenijaus Grunskio paruošta knyga apie trėmimus dar tebetikrinama. Dalios Kuodytės ir Juozo Starkausko tomai apie partizanų kovas renkami Lietuvos laisvės kovų archyve. Dr. Nijolės Gaškaitės, Algio Kašėtos ir Juozo Starkausko trys tomai apie partizanų veiklą baigiami rašyti.

(Bus daugiau)

Teismas nusprendė: tyli - vadinasi, kaltas

Jungtinėse Amerikos Valstijose gyvenantis 90 metų lietuvis greitai bus perduotas Lietuvos žinyboms. Manoma, kad buvęs fabriko vadybininkas, dabar jau pensininkas Aleksandras Lileikis Antrojo pasaulinio karo metu Vilniuje davė įsakymą nužudyti 40 tūkstančių žydų tautybės žmonių.

Bostono teismas nusprendė, kad A. Lileiko tylėjimas tardymo metu reiškia prisipažinimą.

A. Lileikis prisipažino, kad karo metu tarnavo naciams ir buvo policijos viršininkas vokiečių okupuotame Vilniaus mieste. Į kaltinimą, kad jis pats pasirašė po įsakymu sušaudyti tūkstančius žydų, A. Lileikis nieko neatsakė.

Šiuo metu JAV teisingumo ministerija rengia dokumentus, kad A. Lileikis greitu laiku būtų perduotas Lietuvai.

TALKOS PRANEŠIMAS

Nuo sausio 1 d., 1996, naujiems ir atnaujiniams indėliams galioja sekantys procentai:

Terminuoti indėliai:

Sąskaitos minimumas \$500

12 mėn.	
\$5 000 +	7.75%
\$500 - \$4 999	7.5%
6 mėn.	7%
3 mėn.	6.5%

Terminui pasibaigus, indėlį galima išimti ar pervesti į kitą sąskaitą. Palūkanos įmokamos į einamąją sąskaitą. Jei klientas nepraneša savo pageidavimo, sąskaita automatiškai pervedama į naują, tokį patį terminuotą indėlį. Pinigus iš terminuotų indėlių galima išimti terminui nesuėjus. Tuo atveju mokama tik 2% už išimtus pinigus.

Einamosios sąskaitos:

\$5000 +	4%
\$1000 - \$4999	3%
\$1.00 - \$999	2%

Paskolos:

Su turto užstatu iki \$165,000	9.5%
NAUJOS paskolos pirmieji 12 mėn. viis \$20,000	7.5%
Su dokumentų užstatu iki \$25,000	12%
Su garantuotojais iki \$10,000	13%
Asmeninės iki \$5,000	13%

Talka viršminėtus paskolų procentus gali keisti metų bėgyje atsižvelgiant į bankų ir finansinių įstaigų siūlomus procentus.

Dėl smulkesnės informacijos prašome kreiptis į mūsų įstaigas:

Adelaide	362 7377
Melbourne	9328 3466
Sydney	796 8662

LITUANIAN CO-OPERATIVE

TALKA
KREDITO DRAUGIJA

TALKA INFORMATION

The following interest rates apply from January 1, 1996 for all new and renewed deposits:

Term Deposits:

Account minimum \$500

12 month	
\$5 000 +	7.75%
\$500 - \$4 999	7.5%
6 month	7%
3 month	6.5%

On maturity, the deposit and interest may be withdrawn or transferred to other accounts. If the client does not notify his/her intentions, the account is automatically rolled over for another equal term at current interest rate. Withdrawals may be made from term deposits before maturity date. In such case only 2% is payable on the withdrawn sum.

Current Accounts:

\$5000 +	4%
\$1000 - \$4999	3%
\$1.00 - \$999	2%

Loans:

Mortgage security up to \$165,000	9.5%
NEW loans over \$20,000 capped for 12 mth..	7.5%
Title deposit security up to \$25,000	12%
Guarantor secured up to \$10,000	13%
Personal up to \$5,000	13%

Loan interest rates may be varied during the year depending on current interest rates offered by banks and other societies.

For further detailed information please contact our offices:

Adelaide	362 7377
Melbourne	9328 3466
Sydney	796 8662

LITHUANIAN CO-OPERATIVE

TALKA
CREDIT SOCIETY LTD

TIKROS KATALIKŲ LAIDOTUVĖS

Mes tikime, kad mūsų uždavinys yra ne tik laidotuves sutvarkyti profesionaliai ir ramliai, bet taip pat suprasti ir pagerbti suinteresuotų žmonių jausmus ir užtikrinti, kad laidotuvių sutvarkymas yra prasmingas ir tinkamas.

TOBIN BROTHERS FUNERAL DIRECTORS

Doncaster: 816 Doncaster Road.....	848 3666
East Burwood: 294 Burwood Highway.....	802 9999
Frankston: 232 Cranbourne Road.....	789 6766
Gardenvale: 135 Martin Street.....	596 8144
Glenroy: 111 Wheatsheaf Road.....	306 2044
Malvern: 1382 High Street.....	509 4811
Noble Park: 505 Princes Highway.....	546 7644
North Melbourne: 189 Boundary Road.....	329 6144
Ringwood: 331 Maroondah Highway.....	870 8011
Berwick: 21 Lyall Road.....	707 5533
Moorabbin: 16 Tuck Street.....	555 9088
St. Albans: 69 Alfreda Street.....	367 4333